

Pas a desnivell

La bomba intel·ligent

Quan vaig llegir per primera vegada les estupendes notícies sobre el descobriment de la bomba neta, se'm va acudir de seguida que havíem fet un pas endavant de conseqüències incalculables. No destruir, no desordenar, no deixar el camp enemic com una cambra de malendreços, era un ideal mereixedor de les simpaties de la gent polida. Els americans, que són pràctics, s'hi van il·lusionar i procuraren que tot el món s'assabentés de la novetat, sense dissimular un orgull ben natural. L'aleshores president Carter ho va apuntar a l'actiu de la seva administració.

Però sorgiren immediatament veus reprovatòries, sobretot a Europa, que és l'escenari perfecte per fer la prova de l'invent. Carter, que es distingi per la seva pusil·lanimitat, es deixà impressionar i féu marxa enrera, almenys quant a la propaganda. Se suposa que els savis, de sotamà, continuaren afinant la bomba neta, com unes formiguetes de laboratori aplicades i feines.

Amb l'adveniment de Reagan, ja es veia venir que la cosa no quedaria així. El nou mandatari té la mística de la grandesa salvadora del seu país, ens vol protegir els interessos tant si ens ve de gust com no. Ja se sap que sovint no sabem el que ens convé, que no agraïm prou que algú es preocupi de deixar-nos intactes el parament, les parets i el sostre de casa en el cas d'un conflicte bèl·lic.

De tota manera, persisteix la ingratitud humana i novament les protestes han frenat les iniciatives de progrés. S'han reptit els desmentiments, ens diuen que de moment no hi ha res en ferm pel que fa a la bomba endreçada. És difícil acabar-s'ho de creure, perquè un projecte tan engrescador no s'abandona així com així. Les possibilitats són infinites i si s'aconsegueix d'acoblar diversos avenços de la ciència, els resultats serien enlluernadors. Imaginem-nos, per exemple, una bomba de neutrons combinada amb la informàtica, que tingues memòries programades i circuits integrats amb capacitat selectiva. Una bomba, posem per cas, que fent-la esclatar damunt d'una ciutat tan sols eliminés negres i radicals d'esquerra, sense trencar res, sense afectar la propietat. Quina temptació més grossa, Senyor! Jo no dic pas que el president Reagan s'ho proposi, però ni ell mateix

Assaig defectuós d'una bomba «neta» en estat d'experimentació. (Foto: Dani Freixes).

no podria evitar que li passés pel cap, en virtut d'aquests tombants del subconscient que, en el millor dels casos, només ens fan ésser dolents per dins. A més, no siguem hipòcrites: tots tenim unes tries fetes per a utilitzar, si el posseïssim, un artefacte d'aquesta mena. I això de tenir-lo no és pas una utopia eixebrada, l'estat actual de la tècnica gairebé ja ho permet, i pot ocórrer el mateix que ha passat amb les calculadores de butxaca, que cada vegada són més petites, fan més operacions i són més barates, encara que cada cop ens surtin menys els comptes.

Hi ha la impedimenta dels escrúpols, però això no ha estat mai un obstacle que no es pugui saltar graciosament. S'arregla a mida i n'hi ha per a totes les talles, com la roba feta que venen en els grans magatzems. Amb la guerra hi hem brodat, fins les esglésies més pietoses han establert una subtil distinció entre les guerres injustes i les guerres justes. Es veu que si són justes ja valen. Això és una ajuda extraordinària, perquè no hi ha coneixement de cap govern que hagi emprès una guerra tot confessant que cometia una injustícia. En aquest punt, es podria objectar que hi ha el judici de la història, un tribunal d'altres instàncies que dona la raó a qui la té. Però no crec que serveixi de gaire, perquè són sempre els vencedors els qui formen els tribunals i els qui procu-

ren que la història els faci quedar bé. Tot plegat, ens inclina a reconèixer que els estrategues alemanys que van llançar la idea de la guerra total eren conseqüents i sincers. Si l'objectiu de la guerra és anihilar l'enemic (i és indiscutible que l'objectiu és aquest), els miraments constitueixen un pur fariseisme. En les seves *Memòries*, Winston Churchill esmenta una frase de John Fischer: «El fonament de la guerra és la violència. La moderació en la guerra és una simple imbecilitat». Sap greu, però aquest home hi tocava, i si es té en compte que quan es desfermen les hostilitats no se sol preguntar l'opinió dels futurs difunts, penso que no podem estar pas tranquils, estem exposats que facin servir tot el que inventen. Els inventors tenen una impaciència natural per provar les seves creacions i hi haurà feina per a aturar-los, si és que ho arribem a aconseguir. Caldrà que a falta d'alternatives més seductores, ens resignem amb la idea d'una mort pulcra, voltats de les nostres pertinences en bon estat de conservació, senceres. Els parents que hagin anat al front i comptin amb la sort de tornar a casa, tindran la ganga de trobar-la com si no hagués passat res. Amb una mica més d'esforç, dotant la bomba de dispositius que assegurin l'evaporació dels cadàvers, sense fum, sense males olors i sense embrutar les estores, la millora seria d'aquelles que no es paguen amb pesetes. ● PERE CALDERS

**EDITORIAL
MILLÀ**
Biblioteca
VELL I NOU

* * *

**EL TROBADOR CATALÀ
CINC MIL REFRANYS
1000 ENDEVINALLES
FELICITACIONS I BRINDIS
500 ACUDITS CATALANS
CATALUNYA LLAMINERA**

* * *

**Demaneu-los a la vostra llibreria
EDITORIAL MILLÀ - Sant Pau, 21
BARCELONA-1**